

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL PRIIT PIKAMÄE
prezentate la 11 martie 2020¹

Cauza C-231/19

**Blackrock Investment Management (UK) Limited
împotriva
Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs**

(cerere de decizie preliminară formulată de Upper Tribunal [Tax and Chancery Chamber] [Tribunalul Superior (Camera fiscală și a cancelariei), Regatul Unit])

„Trimitere preliminară – Taxa pe valoarea adăugată (TVA) – Directiva 2006/112/CE – Articolul 135 alineatul (1) litera (g) – Scutirea gestionării fondurilor comune de plasament – Prestarea unui ansamblu de servicii prin intermediul unei platforme informatice – Prestație unică – Societate de gestionare – Parte minoritară a fondurilor comune de plasament”

1. Sistemul taxei pe valoarea adăugată (TVA) este încă o dată supus testului noilor tehnologii. De această dată, este vorba despre o inteligență artificială în materie de investiții în contextul diferitor tipuri de fonduri de plasament.
2. Gestionarea fondurilor comune de plasament (denumite în continuare „FCP”) este scutită în mod expres, în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată². Gestionarea fondurilor de plasament care nu constituie FCP-uri (denumite în continuare „alte fonduri”) este, în schimb, supusă acestei taxe.
3. Societatea BlackRock Investment Management (UK) Ltd (denumită în continuare „BlackRock”) gestionează atât FCP-uri, cât și alte fonduri. În acest sens, ea a recurs la serviciile furnizate de BlackRock Financial Management Inc (denumită în continuare „BFMI”), care este o societate stabilită în Statele Unite, aparținând aceluiași grup precum BlackRock. BFMI exploatează o platformă informatică denumită Aladdin (denumită în continuare „Aladdin”) care furnizează o gamă largă de servicii de gestionare de plasamente, precum analiza piețelor, monitorizarea performanțelor, evaluarea riscurilor, monitorizarea respectării legislației și implementarea operațiunilor. Întrucât BFMI este o societate de drept american, revine BlackRock, în cadrul mecanismului de taxare inversă³, obligația de a plăti ea însăși TVA pentru prestațiile furnizate de BFMI.

¹ Limba originală: franceza.

² JO 2006, L 347, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 3, p. 7.

³ În cadrul acestui mecanism, beneficiarul, iar nu furnizorul de servicii percepe TVA la cota aplicabilă la locul său de stabilire.

4. Litigiul principal se poartă între BlackRock și Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Administrația fiscală și vamală, Regatul Unit, denumită în continuare „administrația fiscală”) cu privire la acordarea scutirii prevăzute la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112. În măsura în care BFMI furnizează servicii de gestionare prin intermediul Aladdin, în mod nediferențiat, FCP-urilor și celorlalte fonduri, se ridică problema regimului fiscal aplicabil acestor servicii, ținând seama de scutirea menționată.

5. Instanța de trimitere, Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [Tribunalul Superior (Camera fiscală și a cancelariei), Regatul Unit], solicită Curții să stabilească dacă și în ce condiții ar trebui acordată scutirea menționată, ținând seama de împrejurările specifice din speță, și anume prestarea de servicii de gestionare în favoarea tuturor tipurilor de fonduri în mod nediferențiat, prin intermediul unei platforme informatice unice.

I. Cadrul juridic

A. Reglementarea Uniunii

6. Potrivit articolului 2 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2006/112, este supusă TVA-ului „prestarea de servicii efectuată cu titlu oneros pe teritoriul unui stat membru de către o persoană impozabilă care acționează ca atare”.

7. Articolul 132 alineatul (1) litera (f) din această directivă are următorul cuprins:

„Statele membre scutesc următoarele tranzacții:

[...]

(f) prestarea de servicii de către grupuri independente de persoane, care efectuează o activitate scutită de TVA sau pentru care nu sunt persoane impozabile, în scopul prestării către membrii lor a serviciilor necesare în mod direct desfășurării activității respective, atunci când grupurile în cauză se rezumă să solicite membrilor lor rambursarea exactă a părții lor din cheltuielile comune, cu condiția ca scutirea respectivă să nu fie susceptibilă de a cauza denaturări ale concurenței.”

8. Potrivit articolului 135 alineatul (1) litera (g) din directiva menționată:

„Statele membre scutesc următoarele operațiuni:

[...]

(g) gestionarea de [FCP], așa cum sunt definite de statele membre;”

9. Articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, care a abrogat și a înlocuit, începând de la 1 ianuarie 2007, A șasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (JO 1977, L 145, p. 1, denumită în continuare „A șasea directivă”), este redactat în esență în termeni identici cu cei ai articolului 13 secțiunea B litera (d) punctul 6 din A șasea directivă⁴.

⁴ Curtea a subliniat deja că, „[i]ntrucât dispozițiile pertinente ale Directivei 2006/112 au un conținut în esență identic cu cel al dispozițiilor pertinente din A șasea directivă 77/388, jurisprudența Curții cu privire la această din urmă directivă este aplicabilă de asemenea în ceea ce privește Directiva 2006/112” (Hotărârea din 10 aprilie 2019, PSM „K”, C-214/18, EU:C:2019:301, punctul 37).

10. În temeiul articolului 194 din Directiva 2006/112, în cazul în care prestatorul serviciilor nu este stabilit în statul membru în care are obligația de a plăti TVA, statele membre au posibilitatea de a prevedea aplicarea mecanismului de taxare inversă.

B. Reglementarea Regatului Unit

11. Articolul 31 alineatul (1) din Value Added Tax Act 1994 (Legea din 1994 privind TVA-ul) prevede printre altele:

„O livrare de bunuri sau o prestare de servicii este scutită în cazul în care intră într-una dintre categoriile descrise în anexa 9 [...]”

12. Anexa 9 la legea menționată menționează, la punctul 9 din Grupul 5, „gestionarea” unei liste de organisme de investiții și de tipuri de fonduri determinate. Aceste organisme și fonduri sunt cele care, în Regatul Unit, trebuie considerate FCP-uri.

II. Litigiul principal și întrebarea preliminară

13. BlackRock este beneficiara unor servicii prestate de BFMI, o societate din cadrul aceluiași grup, stabilită în Statele Unite. BlackRock utilizează aceste servicii în cadrul gestionării atât a FCP-urilor, cât și a altor fonduri. În conformitate cu mecanismul de taxare inversă, BlackRock plătește TVA-ul datorat de BFMI pentru serviciile pe care aceasta le furnizează BlackRock.

14. La 2 mai 2012, BlackRock a solicitat administrației fiscale o decizie fiscală cu privire la aspectul dacă beneficiarii serviciilor oferite de Aladdin puteau fi scutiți de TVA în cadrul gestionării de FCP-uri.

15. La 24 iulie 2013, BlackRock a depus o cerere de rambursare a TVA-ului pentru perioada dintre 1 ianuarie 2010 și 3 martie 2013.

16. Prin scrisoarea din 30 august 2013, administrația fiscală a respins cererea de scutire, precum și cererea de rambursare.

17. BlackRock a introdus o acțiune la First-tier Tribunal – Tax Chamber [Tribunalul de Primă Instanță, (Secția fiscală), Regatul Unit], care, prin hotărârea din 15 august 2017, a respins acțiunea. Această instanță a considerat, printre altele, că serviciile furnizate de Aladdin erau servicii de „gestionare” care intră în domeniul de aplicare al scutirilor prevăzute la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112. Totuși, aplicarea unui quantum al TVA-ului proporțional cu serviciile furnizate de BFMI numai în favoarea celorlalte fonduri nu era posibilă, întrucât aceste servicii erau furnizate în mod unic atât pentru FCP-uri, cât și pentru celelalte fonduri. Dat fiind că celelalte fonduri reprezentau majoritatea fondurilor gestionate de BlackRock, atât din punctul de vedere al numărului, cât și al valorii lor, se impunea aplicarea unei cote unice pentru celelalte fonduri și pentru FCP-uri. În aceste împrejurări, societatea menționată a formulat o cale de atac împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere.

18. Potrivit instanței de trimitere, un anumit număr de elemente factuale sunt constante. Aceasta arată astfel că, în primul rând, în cadrul BlackRock, persoanele responsabile pentru gestionarea fondurilor sunt gestionarii de portofolii. Gestionarea investițiilor urmează un ciclu de analiză, luare a deciziilor, execuție comercială, decontare și reconciliere post-tranzacționare. În al doilea rând, serviciile de gestionare de fonduri sunt furnizate prin intermediul Aladdin, o platformă constituită dintr-o combinație de hardware, de software și de resurse umane. În plus, funcțiile Aladdin acoperă întregul ciclu de investiții. În termeni generali, Aladdin oferă gestionarilor de portofolii analiză și monitorizare

a performanțelor și a riscurilor pentru asistență în luarea deciziilor de investiții, monitorizează respectarea reglementărilor și permite gestionarilor de portofolii să implementeze deciziile de tranzacționare. În al treilea rând, BlackRock gestionează atât FCP-uri, cât și alte fonduri și utilizează serviciile de gestionare oferite de Aladdin pentru a gestiona toate aceste fonduri. În al patrulea rând, majoritatea fondurilor cărora BlackRock le furnizează servicii de gestionare sunt alte fonduri, atât din perspectiva numărului acestora, cât și a valorii activelor gestionate. În al cincilea rând, BFMI furnizează servicii de gestionare altor gestionari de fonduri decât BlackRock, dintre care unii gestionează în principal FCP-uri.

19. Instanța de trimitere observă că problema care se ridică este aceea dacă articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 permite repartizarea, proporțional cu contraprestația, a unei prestații unice în funcție de destinația sa. În această privință, îi sunt prezentate două teze opuse. Dacă administrația fiscală susține că ansamblul prestațiilor oferite de Aladdin de care beneficiază BlackRock este supus TVA-ului, întrucât această societate gestionează majoritar alte fonduri, societatea menționată apreciază, la rândul său, că utilizarea Aladdin de către ea ar trebui, în orice caz, să fie scutită în ceea ce privește prestațiile de care beneficiază FCP-urile, partea acestor fonduri din quantumul total al fondurilor gestionate permițând estimarea valorii lor.

20. În această privință, în Hotărârea din 4 mai 2017, Comisia/Luxemburg⁵, în ceea ce privește scutirea prevăzută la articolul 132 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2006/112, Curtea ar fi acceptat, în principiu, repartizarea proporțională întemeiată pe destinație a unei prestări unice de servicii, adică după cum este destinată unor elemente scutite sau unor elemente supuse TVA-ului. În mod logic, s-ar ridica, așadar, problema dacă o astfel de repartizare este aplicabilă de asemenea în cadrul altor scutiri, precum cele prevăzute la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din această directivă. Totuși, instanța de trimitere consideră că această hotărâre nu oferă o indicație clară pentru soluționarea prezentei cauze, în măsura în care repartizarea proporțională în ceea ce privește scutirea aplicabilă gestionării de fonduri pare întemeiată pe motive practice, iar nu pe considerații de principiu sau teleologice.

21. Astfel, instanța de trimitere consideră că, în cadrul aplicării articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, ar putea fi eventual reținută abordarea care constă în a permite repartizarea proporțională a contraprestației aferente unei prestări unice de servicii de gestionare între serviciile destinate gestionării FCP-urilor și cele destinate gestionării altor fonduri. Totuși, aceasta ridică problema relației dintre această abordare și soluția potrivit căreia livrările sau prestările unice trebuie impozitate în funcție de utilizarea predominantă sau principală a acestora.

22. Instanța de trimitere consideră, în consecință, că, în împrejurări în care serviciile sunt utilizate pentru gestionarea atât a FCP-urilor, cât și a altor fonduri, nu poate stabili cu certitudine care este interpretarea corectă a articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 necesară pentru soluționarea litigiului.

23. În acest context, Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [Tribunalul Superior (Camera fiscală și a cancelariei)] a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 135 alineatul (1) litera (g) din [Directiva 2006/112] trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care o prestare unică de servicii de gestionare în sensul articolului respectiv este efectuată de un furnizor terț către un gestionar de fond și este utilizată de gestionarul fondului respectiv atât pentru gestionarea de [FCP-uri], cât și pentru gestionarea [altor fonduri]:

(a) Prestarea unică respectivă va fi impozitată la o cotă unică? În caz afirmativ, cum se determină această cotă unică? sau

⁵ C-274/15, EU:C:2017:333.

- (b) Contraprestația pentru prestarea unică respectivă trebuie repartizată în funcție de utilizarea serviciilor de gestionare (de exemplu, în funcție de valoarea fondurilor gestionate în cadrul FCP-urilor și respectiv în cadrul celorlalte fonduri), astfel încât o parte din prestarea unică să fie scutită, iar o parte să fie impozabilă?”

III. Procedura în fața Curții

24. BlackRock, guvernul Regatului Unit, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise.
25. În cursul ședinței care a avut loc la 18 decembrie 2019, BlackRock, guvernul Regatului Unit, precum și Comisia au prezentat observații orale.

IV. Analiză

26. Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă și potrivit căror modalități prestările de servicii efectuate de un furnizor terț în favoarea unui gestionar de fonduri pot fi scutite în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, în cazul în care aceste servicii sunt destinate să fie utilizate concomitent pentru gestionarea de FCP-uri și a altor fonduri.

27. În special, instanța menționată urmărește să afle dacă baza de impozitare a acestei prestații poate fi repartizată în funcție de valoarea activelor fondului. Astfel, din decizia preliminară reiese că, în cauza principală, serviciile în discuție sunt furnizate atât în favoarea FCP-urilor, a căror gestionare este în principiu scutită, cât și în favoarea altor fonduri, a căror gestionare este supusă TVA-ului. Această dublă destinație a unui singur serviciu este cea aflată la originea problemei în speță. Soluționarea acesteia presupune să se stabilească dacă baza de impozitare⁶ trebuie să constea doar din prețul serviciilor furnizate de Aladdin în favoarea gestionării altor fonduri.

28. Deși jurisprudența referitoare la scutirea operațiunilor de gestionare a fondurilor de investiții, în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, este destul de extinsă⁷, după cunoștințele noastre, nicio hotărâre a Curții nu se referă la împrejurări identice cu cele din cauza principală, și anume o dublă destinație a serviciilor având ca obiect asigurarea gestionării atât a FCP-urilor, cât și a altor fonduri. Dat fiind că Curtea a interpretat deja, în mai multe rânduri, articolul 135 alineatul (1) din această directivă și dispoziția care l-a precedat, considerăm necesar să reamintim anumite principii referitoare la scutirile prevăzute la această dispoziție (titlul A), pentru a evoca apoi limitele, în cadrul prezentei cauze, ale dezbaterii privind domeniul de aplicare al scutirii prevăzute de respectiva dispoziție (titlul B) și, în sfârșit, să stabilim tratamentul fiscal care trebuie acordat prestațiilor în discuție (titlul C).

⁶ În ceea ce privește stabilirea „bazei de impozitare” a TVA-ului datorat, din articolul 73 și din articolul 78 litera (a) din Directiva 2006/112 rezultă că baza de impozitare pentru o prestare de servicii include, cu excepția TVA-ului în sine, toate elementele care reprezintă contraprestația obținută sau care urmează să fie obținută de prestator pentru prestarea în cauză din partea beneficiarului sau a unui terț.

⁷ Hotărârea din 4 mai 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289), Hotărârea din 28 iunie 2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust și The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391), Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484), Hotărârea din 7 martie 2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141), Hotărârea din 7 martie 2013, Wheels Common Investment Fund Trustees și alții (C-424/11, EU:C:2013:144), Hotărârea din 13 martie 2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139), și Hotărârea din 9 decembrie 2015, Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:801).

A. Observații introductive referitoare la scutirile prevăzute la articolul 135 alineatul (1) din Directiva 2006/112

29. În primul rând, reiese dintr-o jurisprudență constantă că scutirile prevăzute la articolul 135 alineatul (1) din Directiva 2006/112 constituie noțiuni autonome de drept al Uniunii care au ca obiect evitarea unor divergențe în aplicarea regimului de TVA de la un stat membru la altul și care trebuie să fie replasate în contextul general al sistemului comun al TVA-ului⁸.

30. În al doilea rând, trebuie amintit că termenii folosiți pentru a desemna scutirile prevăzute la articolul 135 alineatul (1) din Directiva 2006/112 sunt de strictă interpretare, dat fiind că aceste scutiri constituie derogări de la principiul general potrivit căruia TVA-ul este perceput pentru fiecare prestare de servicii efectuată cu titlu oneros de o persoană impozabilă⁹. În consecință, în cazul în care o prestare de servicii nu intră în domeniul de aplicare al scutirilor prevăzute de Directiva 2006/112, această prestare este supusă la plata TVA-ului, în temeiul articolului 2 alineatul (1) litera (c) din această directivă¹⁰.

31. În aceste condiții, interpretarea termenilor menționați trebuie să fie conformă cu obiectivele urmărite de scutirile prevăzute la articolul 135 alineatul (1) din Directiva 2006/112 și să respecte cerințele principiului neutralității fiscale, inerent sistemului comun al TVA-ului. Din acest principiu rezultă că operatorii trebuie să poată alege modelul de organizare care, din punct de vedere strict economic, le este cel mai avantajos, fără să riște ca operațiunile lor să fie excluse de la scutirea prevăzută în dispoziția respectivă¹¹.

B. Cu privire la limitele dezbaterii referitoare la domeniul de aplicare al articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112

32. Articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 scutește de TVA „gestionarea de [FCP-uri], așa cum sunt definite de statele membre”. Din modul de redactare a acestei dispoziții decurge că, pe de o parte, ea nu se aplică tuturor fondurilor, ci numai celor care sunt calificate drept FCP-uri. Pe de altă parte, intră în domeniul de aplicare al acestei scutiri activitățile care reprezintă o „gestionare”¹². Pentru ca o activitate să poată fi calificată drept „activitate de gestionare a unui FCP” și să beneficieze de scutirea menționată, ea trebuie să îndeplinească două condiții.

33. Mai specific, din jurisprudența referitoare la scutirea prevăzută la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 rezultă că, în ceea ce privește noțiunea de „FCP”, această dispoziție are în vedere FCP-urile indiferent de forma lor juridică¹³. Astfel, intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții atât organisme de plasament colectiv constituite sub formă contractuală sau sub formă de trust, cât și cele care sunt constituite sub formă statutară¹⁴. În plus, astfel cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă, această dispoziție acordă statelor membre puterea de a defini

⁸ A se vedea printre altele Hotărârea din 9 decembrie 2015, *Fiscale Eenheid X* (C-595/13, EU:C:2015:801, punctul 30 și jurisprudența citată).

⁹ A se vedea printre altele Hotărârea din 28 octombrie 2010, *Axa UK* (C-175/09, EU:C:2010:646, punctul 25), Hotărârea din 17 ianuarie 2013, *Woningstichting Maasdriel* (C-543/11, EU:C:2013:20, punctul 25), Hotărârea din 12 iunie 2014, *Granton Advertising* (C-461/12, EU:C:2014:1745, punctul 25 și jurisprudența citată), Hotărârea din 16 noiembrie 2017, *Kozuba Premium Selection* (C-308/16, EU:C:2017:869, punctele 39 și 45), Hotărârea din 25 iulie 2018, *DPAS* (C-5/17, EU:C:2018:592, punctul 29), precum și Hotărârea din 19 decembrie 2018, *Mailat* (C-17/18, EU:C:2018:1038, punctul 37).

¹⁰ Hotărârea din 10 aprilie 2019, *PSM „K”* (C-214/18, EU:C:2019:301, punctul 43).

¹¹ Hotărârea din 4 mai 2006, *Abbey National* (C-169/04, EU:C:2006:289, punctul 68), și Hotărârea din 7 martie 2013, *GfBk* (C-275/11, EU:C:2013:141, punctul 31).

¹² Cu privire la această dihotomie a noțiunilor de „FCP” și de „gestionare”, a se vedea Concluziile avocatei generale Kokott prezentate în cauza *Fiscale Eenheid X* (C-595/13, EU:C:2015:327, punctele 16-57).

¹³ Hotărârea din 4 mai 2006, *Abbey National* (C-169/04, EU:C:2006:289, punctul 53).

¹⁴ Hotărârea din 4 mai 2006, *Abbey National* (C-169/04, EU:C:2006:289, punctul 53).

noțiunea de „FCP”¹⁵, putere care „este totuși limitată de interdicția de a se aduce atingere înșiși termenilor scutirii utilizați de legiuitorul Uniunii”¹⁶. În prezenta cauză, ținând seama de elementele care figurează în dosar, nu există îndoieli și părțile nu contestă că fondurile care beneficiază de serviciile BFMI sunt, printre altele, FCP-uri¹⁷.

34. În schimb, în ceea ce privește aspectul dacă serviciile BFMI intră în sfera noțiunii de *gestionare* a FCP-urilor, Curtea a afirmat de la bun început, în Hotărârea sa din 4 mai 2006, Abbey National, în ceea ce privește noțiunea de „gestionare”, că aceasta se definește exclusiv în temeiul dreptului Uniunii și constituie astfel o noțiune autonomă a acestui drept, statele membre neavând nicio putere de apreciere în această privință¹⁸.

35. În ceea ce privește conținutul noțiunii de „gestionare”, trebuie amintit că limitele acesteia au fost precizate în numeroase hotărâri ale Curții. Astfel, mai întâi, Curtea a declarat că intră în domeniul de aplicare al articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, pe lângă funcțiile de gestionare de portofolii, cele de administrare a organismelor de plasament colectiv ele însele¹⁹. În schimb, sunt excluse din acest domeniu de aplicare funcțiile de depozitar al organismelor de plasament colectiv²⁰. În plus, în Hotărârea GfBk²¹, Curtea a precizat că prestații precum calcularea valorii dividendelor și a prețului participațiilor sau al acțiunilor fondului, evaluarea activelor, ținerea contabilității, pregătirea declarațiilor pentru distribuirea dividendelor, elaborarea de informări și documentări pentru conturile periodice și pentru declarațiile fiscale, statistice și pentru TVA, precum și elaborarea previziunilor de venituri intră în sfera noțiunii de „gestionare” a unui FCP²².

36. În continuare, Curtea a afirmat că gestionarea FCP-urilor, în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, este definită în funcție de *natura* prestărilor de servicii furnizate, iar nu în funcție de prestator sau de destinatarul serviciului²³. Prin urmare, aceasta a statuat că, pentru ca fondurile să poată intra în sfera noțiunii de „FCP”, nimic nu se opune ca gestionarea de fonduri comune de plasament să se descompună în diferite servicii distincte și ca unele să fie furnizate de un gestionar terț²⁴.

37. În sfârșit și, mai ales, Curtea a dezvoltat criterii în temeiul cărora, pentru a fi calificate drept operațiuni scutite în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, serviciile de gestionare prestate de un gestionar terț trebuie să formeze *un ansamblu distinct*, apreciat în mod global, și să constituie *elementele specifice și esențiale* ale gestionării FCP-urilor²⁵. În consecință, în

15 Hotărârea din 7 martie 2013, Wheels Common Investment Fund Trustees și alții (C-424/11, EU:C:2013:144, punctul 16, precum și jurisprudența citată).

16 Hotărârea din 7 martie 2013, Wheels Common Investment Fund Trustees și alții (C-424/11, EU:C:2013:144, punctul 17, precum și jurisprudența citată). Potrivit Curții, „[u]n stat membru nu poate în special, fără a nega înșiși termenii «[FCP]», să aleagă, dintre fondurile comune de plasament, pe cele care beneficiază de scutire și pe cele care nu beneficiază de scutire”.

17 Menționăm că, în cererea sa de decizie preliminară, instanța de trimitere arată că „a ajuns la concluzia că serviciile primite reprezintă servicii de «gestionare» în sensul termenului menționat la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva [2006/112]”.

18 Hotărârea din 4 mai 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, punctele 40-43), și Concluziile avocatei generale Kokott prezentate în cauza Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:327, punctul 48).

19 Hotărârea din 4 mai 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, punctul 64).

20 Hotărârea din 4 mai 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, punctul 65).

21 Hotărârea din 7 martie 2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141).

22 Hotărârea din 7 martie 2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, punctul 27).

23 Hotărârea din 4 mai 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, punctul 66). Această concluzie a fost reiterată ulterior în Hotărârea din 7 martie 2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, punctul 20). A se vedea de asemenea Concluziile avocatului general Cruz Villalón prezentate în cauza GfBk (C-275/11, EU:C:2012:697, punctul 25).

24 A se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, punctul 67). Această concluzie a fost reiterată la punctul 63 din Hotărârea din 13 martie 2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139).

25 A se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 1997, SDC (C-2/95, EU:C:1997:278, punctul 66), Hotărârea din 4 mai 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, punctele 70-72), precum și Hotărârea din 7 martie 2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, punctul 21).

temeiul acestei jurisprudențe, scutirea în discuție nu acoperă toate formele de gestionare a FCP-urilor, ci numai gestionarea FCP-urilor care îndeplinesc aceste criterii. Or, în observațiile sale scrise, Comisia exprimă îndoieli cu privire la calificarea prestației furnizate de BFMI și în special cu privire la caracterul specific al acesteia.

38. În prezenta cauză, reiese din dosarul prezentat Curții că BlackRock beneficiază de prestări de servicii furnizate de BFMI prin intermediul platformei Aladdin, pe care aceasta o utilizează în cadrul gestionării atât a FCP-urilor, cât și a celorlalte fonduri. Mai specific, instanța de trimitere arată că, în primul rând, Aladdin furnizează analize de piață, precum și monitorizarea performanțelor și a riscurilor pentru a asista gestionarii de portofolii în luarea deciziilor de investiții. În al doilea rând, Aladdin monitorizează respectarea reglementărilor. În al treilea rând, instanța de trimitere arată că Aladdin permite implementarea deciziilor de tranzacționare. Astfel, funcțiile Aladdin acoperă întregul ciclu de investiții, asistând gestionarii de portofolii în luarea deciziilor de investiții, cu respectarea reglementărilor, și în implementarea deciziilor de tranzacționare. Atât instanța de trimitere, cât și First-tier Tribunal (Tax Chamber) [Tribunalul de Primă Instanță, Secția fiscală] au concluzionat că serviciile furnizate de BFMI, prin intermediul platformei Aladdin, îndeplinesc criteriile elaborate de Curte pentru a stabili dacă prestările de servicii efectuate de un furnizor terț în favoarea unui gestionar de fonduri pot fi scutite în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, respectiv dacă acestea formează *un ansamblu distinct*, apreciat în mod global, și constituie *elemente specifice și esențiale* pentru gestionarea FCP-urilor²⁶.

39. Deși împrejurările din cauza principală ar putea oferi o ocazie excelentă de a revizui criteriile pe care trebuie să le îndeplinească o prestare de servicii pentru a intra în sfera noțiunii de „gestionare de FCP-uri” în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 atunci când acest serviciu este furnizat de un terț prin intermediul unei platforme informatice, considerăm că această dezbatere nu este posibilă în cadrul prezentei cauze. În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că, în cadrul cooperării judiciare instituite la articolul 267 TFUE, instanța națională este singura competentă să aprecieze atât necesitatea unei decizii preliminare, cât și pertinența întrebărilor pe care le adresează Curții²⁷. Pe de altă parte, în cadrul acestei cooperări, instanțelor naționale le revine sarcina de a analiza operațiunile în cauză, în timp ce Curții îi revine sarcina de a furniza instanțelor menționate toate elementele interpretative care aparțin dreptului Uniunii și care pot fi utile pentru soluționarea cauzei cu care sunt sesizate²⁸. În special, revine instanței de trimitere, care dispune de toate elementele care îi permit să analizeze fiecare dintre operațiunile în discuție în litigiul principal, sarcina de a aprecia dacă aceste servicii intră în sfera noțiunii de „gestionare de FCP-uri” în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112²⁹.

40. În prezenta cauză, nu există îndoieli cu privire la faptul că instanța de trimitere a examinat, în lumina jurisprudenței Curții referitoare la scutirea în discuție, criteriile de aplicare menționate mai sus. La finalul unei analize detaliate, această instanță a ajuns la concluzia că serviciile terților furnizate de BFMI prin intermediul Aladdin pentru a gestiona FCP-urile îndeplinesc criteriile menționate³⁰. Astfel, prin intermediul prezentei cereri de decizie preliminară, instanța de trimitere solicită Curții să stabilească dacă o prestație unică trebuie supusă unei singure cote de impozitare și dacă contravaloarea acestei prestații trebuie stabilită în mod specific în funcție de destinatarii serviciilor de gestionare.

26 A se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, punctele 65 și 75).

27 A se vedea printre altele Hotărârea din 8 septembrie 2011, Rosado Santana (C-177/10, EU:C:2011:557, punctul 32), și Ordonanța din 24 octombrie 2019, Topaz (C-211/17, nepublicată, EU:C:2019:906).

28 A se vedea în acest sens Hotărârea din 27 octombrie 2005, Levob Verzekeringen și OV Bank (C-41/04, EU:C:2005:649, punctul 23), Hotărârea din 27 septembrie 2012, Field Fisher Waterhouse (C-392/11, EU:C:2012:597, punctul 20), precum și Hotărârea din 21 februarie 2013, Žamberk (C-18/12, EU:C:2013:95, punctul 31).

29 Hotărârea din 13 martie 2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, punctul 75).

30 Din dosar reiese că instanța de prim grad de jurisdicție, First-tier Tribunal (Tax Chamber) [Tribunalul de Primă Instanță, Secția fiscală] a ajuns la aceeași concluzie.

41. În consecință, în prezenta cauză, nu este posibil să se revină asupra problemei dacă, în lumea modernă, în care din ce în ce mai multe servicii sunt furnizate prin mijloace digitale, este necesar să se precizeze criteriile jurisprudențiale referitoare la prestarea de servicii de gestionare de către terți, atunci când aceste servicii sunt furnizate prin intermediul unei platforme electronice. În această privință, trebuie subliniat că litigiul principal ridică o problemă mai largă, și anume aceea dacă condiția specificității pe care trebuie să o îndeplinească furnizorii de servicii terți este îndeplinită într-un context în care aceste servicii sunt furnizate printr-o platformă informatică ce funcționează în același mod pentru toate fondurile³¹. Totuși, având în vedere constatarea care figurează la punctul 38 din prezentele concluzii, este suficient, în cadrul analizei întrebării preliminare, să se pornească de la premisa că serviciile furnizate de BFMI prin intermediul platformei sale Aladdin (denumite în continuare „serviciile oferite de Aladdin”) sunt, în afara destinației lor referitoare la gestionarea altor fonduri, specifice și esențiale pentru gestionarea FCP-urilor și formează un ansamblu distinct.

C. Cu privire la tratamentul fiscal al unei prestații unice

42. Trebuie observat de la bun început că prestația unică³² poate include două tipuri de situații³³. Astfel, în Hotărârea Deutsche Bank³⁴, Curtea a statuat că ne aflăm în prezența unei prestații unice în special atunci când trebuie să se aprecieze că un element constituie prestația principală sau atunci când două sau mai multe elemente sau acte furnizate de persoana impozabilă consumatorului, considerat un consumator mediu, sunt atât de strâns legate între ele încât formează, în mod obiectiv, o singură prestație economică indivizibilă, a cărei descompunere ar avea un caracter artificial³⁵. În plus, în această hotărâre³⁶, Curtea a statuat că elementele menționate pot fi „nu numai inseparabile”, dar și așezate „pe același plan”, dacă „ambele sunt indispensabile pentru realizarea prestației globale, astfel încât nu este posibil să se considere că unul trebuie apreciat ca fiind prestația principală, iar celălalt prestația accesorie”³⁷. Pe de altă parte, din jurisprudența Curții rezultă că elementul predominant al prestației unice trebuie determinat, în cadrul unei aprecieri de ansamblu, având în vedere importanța calitativă și cantitativă a elementelor care intră în domeniul de aplicare al scutirii în cauză în raport cu cele care nu intră în domeniul de aplicare al acestei scutiri³⁸.

43. Dacă considerăm stabilit faptul că serviciile oferite de Aladdin sunt, în afara destinației lor referitoare la gestionarea altor fonduri, specifice și esențiale pentru gestionarea FCP-urilor și formează un ansamblu distinct, trebuie analizat dacă acestea constituie o prestație economică indisociabilă (1). În continuare, se ridică problema tratamentului fiscal, în condițiile în care există hotărâri care permit tratamentul diferențiat al unor operațiuni distincte, hotărâri în care Curtea s-a îndepărtat de linia jurisprudențială clasică (2). În sfârșit, este necesar să se examineze cazul specific al unei societăți de fonduri de investiții atunci când o parte minoritară a acestei societăți este compusă din FCP-uri (3).

31 În observațiile sale scrise, Comisia exprimă îndoieli în ceea ce privește calificarea prestației furnizate de BFMI și în special în ceea ce privește caracterul său specific în vederea calificării drept „gestionare a unui FCP”.

32 Menționăm că, în jurisprudența Curții, prestația unică este denumită adesea „prestație unică complexă” (a se vedea printre altele Hotărârea din 17 ianuarie 2013, BGZ Leasing, C-224/11, EU:C:2013:15, și Hotărârea din 16 iulie 2015, Mapfre asistencia și Mapfre warranty, C-584/13, EU:C:2015:488) sau „operațiune complexă unică” (a se vedea printre altele Hotărârea din 8 decembrie 2016, Stock '94, C-208/15, EU:C:2016:936). În contextul prezentelor concluzii, ne referim la „prestație unică”.

33 Astfel cum a subliniat avocata generală Sharpston în Concluziile prezentate în cauza Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:276, punctul 24), „[e]xistă o prestație unică (i) atunci când două sau mai multe elemente furnizate sunt atât de strâns legate între ele încât formează o singură prestație economică indivizibilă, a cărei divizare ar avea un caracter artificial, sau (ii) atunci când unul sau mai multe elemente constituie prestația principală, în timp ce alte elemente sunt accesorii”.

34 Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11 EU:C:2012:484).

35 A se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, punctele 19-21 și jurisprudența citată).

36 Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484).

37 A se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, punctele 26 și 27).

38 A se vedea în acest sens Hotărârea din 21 februarie 2013, Žamberk (C-18/12, EU:C:2013:95, punctul 30 și jurisprudența citată).

1. Cu privire la calificarea unei prestații drept prestație unică

44. Din cererea de decizie preliminară și din deciziile anexate la aceasta³⁹ reiese că instanțele naționale au calificat serviciile oferite de Aladdin drept prestație unică. Or, din moment ce această prestație unică este utilizată de BlackRock pentru gestionarea atât a FCP-urilor, cât și a altor fonduri, pozițiile părților sunt divergente cu privire la aspectul dacă, într-o configurație precum cea din speță, prestarea de servicii reprezintă o „prestație unică și indisociabilă” sau dacă poate fi considerată o prestație principală, și anume gestionarea altor fonduri care formează majoritatea fondurilor gestionate de BlackRock, însoțită de o prestație accesorie, și anume gestionarea FCP-urilor, care formează partea minoritară a fondurilor gestionate de BlackRock. Întrebarea adresată de instanța națională pare să se întemeieze pe premisa că serviciile oferite de Aladdin constituie o prestație unică formată din mai multe elemente.

45. Potrivit Comisiei, în speță nu este vorba despre o prestație unică ce ar fi divizată într-o prestație principală însoțită de una sau de mai multe prestații secundare⁴⁰. Guvernul Regatului Unit apreciază, în schimb, că prestația în discuție constituie o prestație unică formată din mai multe elemente, gestionarea celorlalte fonduri fiind, din punct de vedere cantitativ și calitativ, elementul predominant al acestei prestații. Ar rezulta că întreaga prestație unică trebuie impozitată. Pentru a răspunde la această problemă și a califica prestația în discuție, vom analiza jurisprudența referitoare la prestația unică complexă.

46. Mai întâi, trebuie amintit că, în scopuri de TVA, fiecare prestație trebuie considerată în mod normal distinctă și independentă, astfel cum reiese din articolul 1 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2006/112. Aceasta înseamnă că operațiunea constituită dintr-o singură prestație pe plan economic nu trebuie să fie descompusă în mod artificial, pentru a nu modifica funcționalitatea sistemului de TVA⁴¹. În același timp, nu se poate exclude că, datorită complexității sale, o prestație cuprinde elemente care, luate în mod separat, ar fi impozitate diferit. În această privință, potrivit jurisprudenței, atunci când o prestație cuprinde un element principal și un element accesoriu, acesta din urmă urmează același regim precum elementul principal. Este vorba despre jurisprudența care pune în aplicare adagiul „*accessorium principale sequitur*”.

47. Jurisprudența care a consacrat această abordare a fost dedusă în special începând cu Hotărârea CPP⁴². În cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, Curtea era chemată să stabilească dacă diversele servicii furnizate în cadrul unui plan conceput pentru a oferi deținătorilor de carduri de credit, în schimbul plății unei anumite sume, un serviciu de asigurări și un serviciu de înregistrare a cardului, puteau beneficia de scutirea tranzacțiilor de asigurare prevăzută la articolul 13 secțiunea B litera (a) din A șasea directivă⁴³. Curtea a amintit principiul potrivit căruia „prestația constituită dintr-un singur serviciu pe plan economic nu trebuie să fie descompusă în mod artificial, pentru a nu modifica funcționalitatea sistemului de TVA”⁴⁴. Astfel, ne aflăm în prezența unei prestații unice în ipoteza în care unul sau mai multe elemente constituie prestația principală și, invers, unul sau mai multe elemente trebuie considerate una sau multe prestații accesorii cărora li se aplică același

39 Deciziile instanței de trimitere, precum și ale First-tier Tribunal (Tax Chamber) [Tribunalul de Primă Instanță, Secția fiscală].

40 Menționăm că, în ședință, Comisia a calificat serviciile în discuție drept o „prestație nediferențiată fără deosebire intrinsecă [în ceea ce privește destinatarul]”.

41 A se vedea în acest sens Hotărârea din 25 februarie 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, punctul 29).

42 Hotărârea din 25 februarie 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93).

43 Devenit articolul 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112.

44 Hotărârea din 25 februarie 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, punctul 29). A se vedea în această privință Concluziile avocatului general Fennelly prezentate în cauza CPP (C-349/96, EU:C:1998:281, punctul 26).

tratament fiscal cu prestația principală⁴⁵. Curtea a precizat de asemenea că o prestație trebuie considerată ca fiind accesorie unei prestații principale atunci când aceasta nu constituie pentru clientelă un scop în sine, ci mijlocul de a beneficia în cele mai bune condiții de serviciul principal al prestatorului⁴⁶.

48. În continuare, abordarea potrivit căreia accesoriul urmează principalul a fost confirmată recent în cadrul altor cauze.

49. Astfel, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Žamberk⁴⁷, Curtea a fost sesizată cu problema dacă accesul la un parc acvatic care oferea vizitatorilor posibilitatea de a practica activități sportive, pe lângă alte tipuri de activități de destindere sau de recreere, intra în domeniul de aplicare al articolului 132 alineatul (1) litera (m) din Directiva 2006/112. În această privință, Curtea a apreciat că faptul că parcul acvatic oferea un bilet unic de intrare care conferea dreptul de acces la întregul complex, fără nicio distincție în funcție de tipul de bazin utilizat efectiv, de modul și de durata utilizării sale pe perioada valabilității biletului de intrare, constituie un indiciu important al existenței unei prestații unice⁴⁸. În consecință, atunci când mai multe elemente sunt propuse ca întreg, fără nicio distincție în funcție de elementele utilizate efectiv, acestea trebuie tratate în același mod.

50. Aceeași abordare a fost de asemenea reținută în Hotărârea Stadion Amsterdam⁴⁹. În cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, Curtea trebuia să se pronunțe cu privire la tratamentul fiscal al unui bilet care permitea vizitatorilor să beneficieze în același timp de vizita cu ghid a stadionului AFC Ajax și de vizita muzeului acestui club de fotbal. Curtea a calificat aceste operațiuni drept prestație unică, ce era compusă din vizita cu ghid a stadionului ca element principal și din vizita muzeului AFC Ajax ca element accesoriu. Curtea a fost sesizată, printre altele, cu problema cotei de TVA aplicabile acestei prestații unice. În această privință, ea a precizat în mod explicit că „reiese din însăși calificarea drept prestație unică a unei operațiuni care conține mai multe elemente că această operațiune va fi supusă unei singure cote de TVA”, pentru motivul că „[p]osibilitatea lăsată statelor membre de a supune diferitele elemente care compun o prestație unică diferitor cote de TVA aplicabile elementelor menționate ar descompune artificial această prestație și ar risca să altereze funcționalitatea sistemului de TVA”⁵⁰. În opinia noastră, de aici rezultă în mod clar că o operațiune care conține mai multe elemente trebuie să primească un tratament uniform⁵¹.

51. În sfârșit, având în vedere împrejurările factuale din prezenta cauză, astfel cum au fost descrise de instanța de trimitere, considerăm că aceasta nu este o situație care intră în domeniul de aplicare al ipotezei „*accessorium principale sequitur*”. Astfel, din dosarul prezentat Curții reiese că gestionarii BlackRock beneficiază de informații variate, care includ etape diferite ale activității de investiții, însă care, privite global, pot fi considerate un flux unic de informații având ca temei acordul de licență și

45 Hotărârea din 25 februarie 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, punctul 30). Aceste concluzii au fost reiterate în Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484), în care Curtea a statuat, printre altele, că prestația de gestionare de portofolii, respectiv o activitate desfășurată cu titlu oneros în cadrul căreia o persoană împozabilă decide în mod discreționar în privința cumpărării și a vânzării valorilor mobiliare și execută această decizie prin cumpărarea și vânzarea valorilor mobiliare, este compusă din două elemente care sunt atât de strâns legate între ele încât formează, în mod obiectiv, o singură prestație economică. După ce a calificat, la punctele 22-29 din această hotărâre, prestația în cauză drept prestație unică, Curtea a apreciat totuși că activitatea privind portofoliile exercitată de Deutsche Bank nu putea intra în sfera noțiunii de „gestionare de FCP-uri” în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, întrucât consta în gestionarea activelor unei singure persoane, care trebuiau să aibă o valoare totală relativ ridicată pentru a fi administrate profitabil în asemenea mod.

46 A se vedea în acest sens Hotărârea din 18 ianuarie 2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, punctul 23 și jurisprudența citată).

47 Hotărârea din 21 februarie 2013 (C-18/12, EU:C:2013:95).

48 Hotărârea din 21 februarie 2013, Žamberk (C-18/12, EU:C:2013:95, punctul 32).

49 Hotărârea din 18 ianuarie 2018 (C-463/16, EU:C:2018:22).

50 Hotărârea din 18 ianuarie 2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, punctul 26 și jurisprudența citată). Sublinierea noastră. Pe lângă hotărârile citate mai sus, abordarea potrivit căreia accesoriul urmează principalul a fost confirmată în Ordonanța din 19 ianuarie 2012, Purple Parking și Airparks Services (C-117/11, nepublicată, EU:C:2012:29, punctul 31), în care Curtea a indicat că „faptul că, în alte împrejurări, elementele în cauză pot fi sau sunt furnizate izolat [este lipsit de importanță], dat fiind că această posibilitate este inerentă conceptului de operațiune unică compusă”. La punctul 39 din această ordonanță, Curtea a precizat că „tratarea mai multor servicii ca o prestație unică din perspectiva TVA conduce în mod necesar la un tratament fiscal diferit de cel pe care l-ar fi primit aceste servicii dacă ar fi fost furnizate separat”.

51 Hotărârea din 18 ianuarie 2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, punctul 26 și jurisprudența citată).

serviciile oferite de Aladdin, care datează din 1 ianuarie 2010⁵². Deși nu se poate exclude că toate serviciile menționate mai sus pot fi furnizate separat, din indicațiile oferite în ședință și din dosarul prezentat Curții⁵³ pare să reiasă că gestionarii de portofolii caută combinația acestor elemente, astfel încât se poate concepe ca acestea să fie considerate ca fiind atât de strâns legate încât formează, din punct de vedere obiectiv, o singură prestație economică indisociabilă. În consecință, astfel cum rezultă din cererea de decizie preliminară, valoarea prestării de servicii în discuție rezidă, din perspectiva beneficiarului acestei prestații, în utilizarea combinată a platformei informatice respective cu ocazia diferitor cicluri de investiții. Mai specific, serviciile de analiză a piețelor, de monitorizare a performanțelor, de evaluare a riscurilor, de monitorizare a respectării reglementărilor și de implementare a operațiunilor pot fi furnizate împreună, în mod complementar, și așezate pe același plan. Prin urmare, se pare că prestația în discuție constituie o prestație unică, formată din mai multe elemente așezate pe același plan⁵⁴.

52. În consecință, este vorba, pe plan economic, de o prestație pe care societatea BlackRock o achiziționează în întregime în scopul gestionării activității de investiții privind fondurile care îi aparțin. Dat fiind că aceleași elemente ale serviciilor oferite de Aladdin sunt utilizate atât pentru gestionarea FCP-urilor, operațiune care intră în domeniul de aplicare al scutirii prevăzute la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, cât și pentru gestionarea celorlalte fonduri, operațiune care nu poate beneficia de această scutire, se ridică problema tratamentului fiscal care trebuie rezervat acestor servicii.

2. Cu privire la tratamentul diferențiat al operațiunilor distincte

53. BlackRock susține în esență că articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 poate fi interpretat în sensul că permite stabilirea diferențiată a bazei de impozitare aferente unei prestări unice de servicii de gestionare, astfel încât în această bază de impozitare intră numai operațiunile efectuate în favoarea unui fond a cărui gestionare nu este scutită. Aceasta susține că, atunci când destinatarul serviciilor în discuție deține FCP-uri și alte fonduri, contraprestației trebuie să i se aplice o prorată calculată în funcție de „valoarea activelor gestionate” de destinatarul serviciului menționat.

54. Atât guvernul Regatului Unit, cât și Comisia susțin, în schimb, că aceeași prestație formată din mai multe elemente, destinată preponderent gestionării impozabile a altor fonduri decât FCP-urile, nu poate face obiectul unei asemenea stabiliri, astfel încât aceasta este impozabilă în întregime.

a) Inaplicabilitatea în speță a excepțiilor admise de jurisprudență

55. Astfel cum reiese din dosarul prezentat Curții și din observațiile părților, jurisprudența Curții a admis deja situații în care elementelor unei prestații unice le sunt aplicate tratamente diferite în scopuri de TVA. Printre hotărârile menționate în cererea de decizie preliminară, astfel cum a subliniat guvernul Regatului Unit, Hotărârile Talacre Beach Caravan Sales⁵⁵ și Comisia/Franța⁵⁶ constituie

52 Cererea de decizie preliminară, anexa 1, punctul 9.

53 First-tier Tribunal (Tax Chamber) [Tribunalul de Primă Instanță (Camera fiscală)], referindu-se la Hotărârea din 7 martie 2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141), indică, la punctul 184 din hotărârea sa, că „serviciile oferite de Aladdin erau intrinsec legate [...] de întreprinderile beneficiare în calitate de gestionare de fonduri”, adăugând că „funcțiile analitice și de monitorizare, de exemplu, erau consacrate în întregime gestionării eficiente a fondurilor”.

54 Menționăm că, în ședință, Comisia a calificat serviciile în discuție drept o „prestație nediferențiată fără deosebire intrinsecă [în ceea ce privește destinatarul]”.

55 Hotărârea din 6 iulie 2006 (C-251/05, EU:C:2006:451).

56 Hotărârea din 6 mai 2010 (C-94/09, EU:C:2010:253).

singurele cazuri în care Curtea a permis ca elementele diferite ale unei prestații unice să facă obiectul a două tratamente diferite în scopuri de TVA⁵⁷. Totuși, în pofida trimiterii efectuate de instanța de trimitere la aceste hotărâri de excepție⁵⁸, apreciem că, întrucât acestea nu consacra principii generale, nu sunt aplicabile în speță.

56. Astfel, în primul rând, cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Talacre Beach Caravan Sales⁵⁹ privea problema dacă echipamentul caravelor trebuia impozitat în același mod precum caravanele înseși. Legislația Regatului Unit⁶⁰ limita aplicarea cotei zero la caravane înseși și excludea în mod expres echipamentele acestora. Or, Curtea a decis că, atunci când elementul principal al unei prestații unice este supus unei cote zero (scutire cu rambursarea taxei), celelalte elemente accesorii rămân totuși impozabile. Astfel, conceptul unei operațiuni unice formate din mai multe elemente nu obliga statul membru să acorde același tratament celorlalte elemente.

57. Totuși, trebuie subliniat că împrejurările ce caracterizau această cauză erau foarte specifice, întrucât era în discuție posibilitatea conferită statelor membre, în temeiul articolului 28 alineatul (2) din A șasea directivă⁶¹, de a aplica scutiri cu rambursarea taxei plătite, asimilabilă unei clauze de standstill și care constituie o derogare de la dispoziția care prevede cota normală a TVA-ului⁶². Pe de altă parte, Curtea a admis în mod expres acest caracter excepțional al cauzei în discuție atunci când a precizat că, „[d]eși decurge, desigur, din [...] jurisprudență că o livrare unică este în principiu supusă unei cote unice de TVA, aceasta nu se opune impozitării separate a anumitor componente ale acestei livrări în cazul în care numai o asemenea impozitare respectă condițiile pe care articolul 28 alineatul (2) litera (a) din A șasea directivă le prevede pentru aplicarea scutirilor cu rambursarea taxei plătite”⁶³.

58. În al doilea rând, în cadrul cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea Comisia/Franța⁶⁴, referitoare la tratamentul fiscal aplicabil transportului de corpuri în cadrul serviciilor furnizate de întreprinderile de pompe funebre⁶⁵, Curtea a fost chemată să stabilească dacă Republica Franceză își încălcăse obligațiile care îi reveneau în temeiul articolelor 96-98 și al articolului 99 alineatul (1) din Directiva 2006/112. Astfel, Comisia aprecia că disocierea artificială a serviciului de transport de corpuri cu vehicule de ansamblul compus din prestațiile furnizate de întreprinderile de pompe funebre determina aplicarea de către acest stat membru a două cote de TVA diferite pentru două componente ale unei prestații care trebuia considerată unică. Curtea a concluzionat că reglementarea franceză nu constituia o încălcare a articolului 98 alineatul (1) din Directiva 2006/112, care prevedea posibilitatea statelor membre de a aplica o cotă redusă de TVA pentru o categorie de prestații prevăzută în anexa III la această directivă, și anume, printre altele, prestările de servicii furnizate de întreprinderile de pompe funebre. Astfel, Curtea a decis că transportul de corpuri cu vehicule constituie un element concret și

57 Pentru o examinare completă a cotei de impozitare diferite, a se vedea Concluziile avocatului general Szpunar prezentate în cauza *Regards Photographiques* (C-145/18, EU:C:2019:184, punctul 30).

58 Punctul 22 din cererea de decizie preliminară.

59 Hotărârea din 6 iulie 2006 (C-251/05, EU:C:2006:451).

60 Tratatamentul fiscal favorabil (cotă zero) al caravelor rezulta din exercitarea, în Regatul Unit, a unei opțiuni disponibile în perioada tranzitorie în temeiul articolului 28 alineatul (2) din A șasea directivă. Această opțiune era un mecanism care permitea menținerea anumitor derogări de la sistemul comun al TVA-ului în vigoare la data de 1 ianuarie 1991.

61 Devenit articolul 110 din Directiva 2006/112.

62 Hotărârea din 6 iulie 2006, *Talacre Beach Caravan Sales* (C-251/05, EU:C:2006:451).

63 Hotărârea din 6 iulie 2006, *Talacre Beach Caravan Sales* (C-251/05, EU:C:2006:451, punctul 24).

64 Hotărârea din 6 mai 2010 (C-94/09, EU:C:2010:253).

65 Punctul 16 din anexa III la Directiva 2006/112 permite aplicarea unei cote reduse prestărilor de servicii furnizate de întreprinderile de pompe funebre.

specific în cadrul prestărilor de servicii furnizate de întreprinderile de pompe funebre⁶⁶. În această procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, Curtea a apreciat că nu era necesar să examineze problema dacă serviciile furnizate de astfel de întreprinderi constituiau prestații unice⁶⁷ și nici pe cea referitoare la tratamentul diferențiat al unor astfel de servicii.

59. În consecință, apreciem că împrejurările din cauzele în care s-au pronunțat hotărârile menționate mai sus explică motivele pentru care acestea se îndepărtează de linia jurisprudențială în această materie. Or, prezenta cauză nu intră sub incidența niciuneia dintre cele două excepții de la principiul general potrivit căruia unei prestații unice trebuie să i se aplice un tratament unic. Totuși, în susținerea tezei sale privind aplicarea unei prorata în funcție de destinația serviciilor, BlackRock invocă Hotărârea Comisia/Luxemburg⁶⁸, care, în opinia noastră, nu poate fi transpusă în prezenta cauză.

b) Inaplicabilitatea în speță a Hotărârii Comisia/Luxemburg

60. Această hotărâre⁶⁹ a fost pronunțată în cadrul unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor referitoare la modul în care Marele Ducat al Luxemburgului aplicase scutirea pentru grupurile independente de persoane (denumite în continuare „GIP”) prevăzută la articolul 132 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2006/112. Curtea a analizat în special aspectul dacă și în ce mod scutirea prevăzută de această dispoziție se putea aplica prestațiilor efectuate de un grup independent în raport cu membrii săi care efectuaseră activități⁷⁰. Curtea a statuat că această dispoziție nu prevedea o scutire pentru prestări de servicii care nu sunt necesare în mod direct desfășurării activităților scutite ale membrilor unui GIP sau pentru care aceștia nu au calitatea de persoană impozabilă.

61. Pasajele din Hotărârea Comisia/Luxemburg⁷¹ pe care se întemeiază BlackRock figurează la punctele 53 și 54, care constituie răspunsul Curții la argumentația prezentată de statul membru pârât. Astfel, la punctul 53 din această hotărâre, Curtea a precizat că „serviciile prestate de un GIP ai cărui membri desfășoară de asemenea activități taxabile pot beneficia de această scutire, dar numai în măsura în care aceste servicii sunt necesare în mod direct pentru activitățile scutite ale membrilor respectivi sau pentru care aceștia nu au calitatea de persoană impozabilă”. La punctul 54 din hotărârea menționată, Curtea a arătat în special că statul membru pârât „nu a demonstrat pentru care motiv, dacă este cazul, ar fi extrem de dificil pentru GIP să factureze serviciile sale fără TVA, *în funcție de partea pe care o ocupă* în ansamblul activităților membrilor săi activitățile scutite de această taxă sau pentru care aceștia nu au calitatea de persoană impozabilă”⁷².

62. Considerăm că Hotărârea Comisia/Luxemburg⁷³ nu poate servi drept referință pentru prezenta cauză. În această privință, reiese, desigur, din această hotărâre că, în principiu, scutirea poate fi calculată proporțional pentru a menține efectul său util. Totuși, o asemenea considerație pare să fie întemeiată, în hotărârea menționată, pe modul de redactare a articolului 132 alineatul (1) litera (f) din

66 Hotărârea din 6 mai 2010, Comisia/Franța (C-94/09, EU:C:2010:253, punctul 39). Comisia susținuse că transportul menționat făcea parte din unul și același serviciu compus din mai multe elemente furnizate de întreprinderile de pompe funebre.

67 Astfel, la punctul 34 din această hotărâre, Curtea a arătat că, „pentru a statua asupra temeiniciei prezentei acțiuni, nu este necesar să se cerceteze dacă, astfel cum susține Comisia, prestările de servicii furnizate de întreprinderile de pompe funebre trebuie sau nu trebuie să fie considerate, din punctul de vedere al așteptărilor unui consumator mediu, o operațiune unică”.

68 Hotărârea din 4 mai 2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

69 Hotărârea din 4 mai 2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

70 Argumentul invocat de Comisie privea faptul că reglementarea luxemburgheză nu limita posibilitatea de scutire la servicii utilizate pentru prestații scutite pe o piață situată în aval sau pentru activități care nu intrau în domeniul de aplicare al impozitului. Aceste practici ar fi permis scutirea serviciilor utilizate pentru prestații impozitate în cazul în care cifra de afaceri a beneficiarului serviciilor impozitate nu depășea 30 % (45 % în unele cazuri) din cifra sa de afaceri globală.

71 Hotărârea din 4 mai 2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

72 Hotărârea din 4 mai 2017, Comisia/Luxemburg (C-274/15, EU:C:2017:333, punctul 54). Sublinierea noastră.

73 Hotărârea din 4 mai 2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

Directiva 2006/112, care evocă în mod explicit „partea” din cheltuieli care revine membrilor GIP. Totuși, trebuie să se constate că o asemenea mențiune lipsește la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din această directivă. În consecință, din compararea textelor celor două dispoziții în discuție rezultă că stabilirea „părților” care ar putea fi permisă de articolul 132 alineatul (1) litera (f) din directiva menționată nu poate fi transpusă în privința articolului 135 alineatul (1) litera (g) din aceeași directivă, cu atât mai mult cu cât examinarea motivelor Hotărârii Comisia/Luxemburg⁷⁴, în special a celor care figurează la punctele 51 și 53, arată că, în analiza sa, Curtea acordă o importanță deosebită modului de redactare a articolului 132 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2006/112.

63. Pe de altă parte, deși este adevărat că motivelor care figurează în hotărârea Curții ar trebui, în principiu, să li se acorde o valoare egală indiferent de natura acțiunii, și anume o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, reglementată la articolele 258-260 TFUE, sau o trimitere preliminară, prevăzută la articolul 267 TFUE, este totuși hazardată dorința de a aplica în mod automat considerațiile legate de aceste hotărâri celorlalte cauze, fără a ține seama de împrejurările factuale, juridice și contextuale ale acestora din urmă. Astfel cum s-a menționat deja, textul dispoziției care a făcut obiectul aplicării în cadrul Hotărârii Comisia/Luxemburg⁷⁵ este diferit de cel pe care Curtea este chemată să îl interpreteze în prezenta cauză. Pe de altă parte, Curtea era sesizată cu o problemă limitată, și anume dacă statul membru în cauză transpusesse în mod corect articolul 132 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2006/112. Ținând seama de aceste observații, considerăm că, prin această hotărâre, Curtea nu urmărea să modifice jurisprudența sa consacrată referitoare la prestația unică formată din mai multe elemente⁷⁶. Raționamentul dezvoltat, precum și jurisprudența care figurează în hotărârea menționată nu pot susține concluzia opusă. Având în vedere aceste considerații, apreciem că Hotărârea Comisia/Luxemburg⁷⁷ nu constituie o hotărâre de principiu care să poată servi drept referință pentru prezenta cauză.

3. Cu privire la cazul specific al unei societăți constituite dintr-o parte minoritară de FCP-uri

64. După ce s-a stabilit, pe de o parte, premisa că serviciile oferite de Aladdin sunt specifice și esențiale pentru gestionarea FCP-urilor și a altor fonduri și formează un ansamblu distinct și că, pe de altă parte, acestea constituie o prestație unică ce formează o singură prestație economică indisociabilă, trebuie analizat dacă baza de impozitare care corespunde acestei prestații ar trebui divizată pentru motivul că o parte a acestei prestații este destinată gestionării de FCP-uri și că, dacă ar fi fost destinată FCP-urilor considerate în mod distinct, aceasta ar fi fost scutită de TVA. Altfel spus, existența unei minorități de FCP-uri, a cărei gestionare ar trebui scutită, în cadrul unei societăți care deține diverse fonduri, ar trebui să impună divizarea bazei de impozitare? În opinia noastră, la această întrebare ar trebui dat un răspuns negativ, pentru o serie de motive.

65. Mai întâi, trebuie subliniat că scutirile prevăzute la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 vizează atingerea anumitor obiective, printre care „a facilita investitorilor, prin intermediul organismelor de plasament, investițiile în titluri de valoare cu excluderea costurilor privind TVA-ul”⁷⁸. Prin această dispoziție, legiuitorul Uniunii încearcă, astfel, să asigure neutralitatea sistemului comun al TVA-ului în ceea ce privește alegerea între investiția directă în titluri de valoare și cea care intervine

74 Hotărârea din 4 mai 2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

75 Hotărârea din 4 mai 2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

76 A se vedea punctele 46 și 47 din prezentele concluzii.

77 Hotărârea din 4 mai 2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

78 A se vedea Hotărârea din 28 iunie 2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust și The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, punctul 45).

prin intermediul organismelor de plasament colectiv⁷⁹. În cazul în care Curtea ar răspunde la întrebarea preliminară în modul propus de BlackRock, acest obiectiv ar risca să fie compromis. Întrucât nu este contestat că serviciile oferite de Aladdin constituie o prestație pe care BlackRock o utilizează atât pentru gestionarea FCP-urilor, cât și a altor fonduri, scutirea în discuție este solicitată pentru servicii de care nu beneficiază *exclusiv* gestionarea de FCP-uri. Dat fiind că gestionarea celorlalte fonduri nu intră în domeniul de aplicare al scutirii prevăzute la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112, o scutire, fie și parțială, a unei asemenea prestații, de care beneficiază majoritar celelalte fonduri, nu este conformă cu obiectivul menționat, pe care această scutire urmărește să îl atingă. Pe de altă parte, acordarea scutirii în favoarea unei prestări de servicii de care beneficiază atât celelalte fonduri, cât și FCP-urile ar avea ca efect îndepărtarea de jurisprudența menționată la punctele 36 și 37 din prezentele concluzii, care, ținând seama de același obiectiv, impune ca serviciile de gestionare furnizate de un gestionar terț să formeze un ansamblu distinct, apreciat în mod global, și să constituie elemente specifice și esențiale pentru gestionarea de FCP-uri.

66. Pe lângă faptul că scutirea în discuție, în împrejurările din cauza principală, nu ar fi conformă cu obiectivul pe care urmărește să îl atingă această scutire, argumente de ordin practic contrazic abordarea susținută de BlackRock. Astfel, în ceea ce privește serviciile oferite de Aladdin, nu este posibilă izolarea unei caracteristici distincte în cadrul acestei prestații pentru a stabili ce parte de servicii vizează să gestioneze FCP-urile și celelalte fonduri. În această privință, BlackRock propune ca „prețul plătit pentru serviciile de gestionare [să fie] calculat în esență proporțional cu valoarea activelor gestionate”. Nu putem decât să fim rezervați în ceea ce privește această propunere. Trebuie subliniat că textul articolului 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 vizează scutirea „operațiunilor” care constă în „gestionarea de FCP-uri”, iar nu o scutire în funcție „de activele FCP-urilor gestionate”. În plus, astfel cum arată, în mod întemeiat, guvernul Regatului Unit, un asemenea mecanism ar fi contrar naturii sistemului de TVA și l-ar face inaplicabil⁸⁰. Astfel, TVA-ul aplicabil prestației unice ar varia în permanență în funcție de valoarea FCP-urilor și a celorlalte fonduri la a căror gestionare participă platforma în discuție. Prin urmare, se ridică problema momentului în care trebuie stabilită valoarea menționată. În consecință, repartizarea TVA-ului datorat în funcție de valoarea fondurilor gestionate ar putea avea drept consecință extinderea beneficiului acestei scutiri la celelalte fonduri, a căror gestionare nu poate fi scutită. Or, un astfel de rezultat nu ar permite atingerea obiectivului menționat mai sus.

67. Această considerație este confirmată de jurisprudența potrivit căreia „a subdiviza în mod prea detaliat o prestație [unică] complexă în prestații distincte care trebuie calificate separat ar face cu atât mai dificilă aplicarea dispozițiilor aplicabile în materie de TVA”, Curtea luând chiar decizia de „a da caracterului practic prioritate față de precizie”⁸¹. Astfel, în cazul în care s-ar reține că ne aflăm în prezența unei prestații unice, însă baza de impozitare a taxei ar fi totuși divizată pentru a aplica mai multe cote de TVA, acest fapt ar fi contrar finalității jurisprudenței în materia prestațiilor complexe, care este de a menține buna funcționare a sistemului de TVA⁸². Astfel, această jurisprudență subliniază problematica referitoare la criteriile aferente stabilirii prestației unice în funcție de

79 A se vedea Hotărârea din 28 iunie 2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust și The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, punctul 45), Hotărârea din 7 martie 2013, Wheels Common Investment Fund Trustees și alții (C-424/11, EU:C:2013:144, punctul 19), Hotărârea din 13 martie 2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, punctul 43), precum și Hotărârea din 9 decembrie 2015, Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:801, punctul 34). A se vedea, în ceea ce privește obiectivul scutirii, Concluziile avocatei generale Kokott prezentate în cauza Abbey National (C-169/04, EU:C:2005:523, punctele 28 și 29), potrivit cărora gestionarea FCP-urilor trebuie scutită din cauza volumului restrâns de investiții de care dispun micii investitori, acestea din urmă având numai o posibilitate limitată de a-și investi în mod direct fondurile cu o repartizare largă în valorile mobiliare. Doamna avocată generală Kokott adaugă că, adesea, acestea nu dispun, pe de altă parte, de cunoștințele necesare pentru compararea și pentru selectarea valorilor mobiliare.

80 Totuși, nu suntem de acord cu argumentul guvernului Regatului Unit potrivit căruia terțul care furnizează serviciul de gestionare a fondurilor în discuție nu cunoaște valoarea acestora, ceea ce s-ar dovedi problematic atunci când însuși gestionarul plătește TVA-ul datorat. În mod logic, se poate presupune că terțul care furnizează acest tip de servicii cunoaște valoarea acestora.

81 A se vedea Concluziile avocatei generale Kokott prezentate în cauza Levob Verzekeringen și OV Bank (C-41/04, EU:C:2005:292, punctul 66 și nota de subsol 23).

82 A se vedea Concluziile avocatei generale Kokott prezentate în cauza Talacre Beach Caravan Sales (C-251/05, EU:C:2006:295, punctul 32).

destinatar, și anume aceea că lipsește un criteriu obiectiv, transparent și previzibil pentru a realiza o asemenea stabilire. În împrejurările din cauza principală, astfel cum a admis BlackRock în ședință, este imposibil sau chiar foarte dificil să se stabilească proporția în care BlackRock utilizează serviciile oferite de Aladdin pentru gestionarea de FCP-uri.

68. Admitem că situația ar fi diferită în cazul în care de serviciile oferite de Aladdin ar beneficia o societate care se ocupă exclusiv de gestionarea de FCP-uri. În această ipoteză, s-ar ridica o problemă referitoare la principiul neutralității fiscale, în temeiul căruia operatorii trebuie să poată alege modelul de organizare care, din punct de vedere strict economic, le este cel mai avantajos, fără să riște ca operațiunile lor să fie excluse de la scutire⁸³. Totuși, astfel cum a precizat deja Curtea, principiul menționat nu este o normă de drept primar care poate condiționa validitatea unei scutiri, ci un principiu de interpretare care trebuie aplicat în paralel cu principiul potrivit căruia scutirile sunt de strictă interpretare⁸⁴. Astfel, același principiu nu permite să se extindă domeniul de aplicare al unei scutiri în absența unei formulări neechivoce⁸⁵. În speță, este evident că, în cazul în care ar fi admisă scutirea în funcție de valoarea fondurilor, beneficiul scutirii în discuție ar fi extins la celelalte fonduri, care nu ar trebui în mod normal să beneficieze de aceasta. O altă interpretare a principiului neutralității ar fi contrară soluției reținute în jurisprudența citată la punctele 46-50 din prezentele concluzii, în care Curtea a concluzionat că o prestație unică compusă din două elemente distincte, unul fiind principal, iar celălalt accesoriu, care, dacă ar fi furnizate separat, ar fi supuse unor cote de TVA diferite, trebuie să fie impozitată doar la cota de TVA aplicabilă acestei prestații unice, cotă determinată în funcție de elementul principal⁸⁶.

69. În sfârșit, considerăm că, pentru motivele menționate mai sus, impozitarea prestației unice reprezentate de serviciile oferite de Aladdin în alt mod decât în întregime ar încălca cerința unei interpretări stricte a scutirilor prevăzute la articolul 135 alineatul (1) din Directiva 2006/112. Această cerință reflectă voința legiuitorului Uniunii de a scuti de TVA gestionarea de FCP-uri și de a nu extinde această scutire la alte tipuri de fonduri sau la alte activități decât gestionarea. Apreciem că criteriile referitoare la gestionarea FCP-urilor trebuie înțelese în acest sens⁸⁷. O abordare contrară nu poate fi reținută la lectura celorlalte dispoziții ale Directivei 2006/112 menționate de BlackRock⁸⁸. Trebuie să se concluzioneze că dispoziția care face obiectul prezentei cauze preliminare, articolul 135 alineatul (1) din Directiva 2006/112, vizează să scutească numai gestionarea FCP-urilor, fapt confirmat de obiectivul său de a facilita micilor investitori, prin intermediul organismelor de plasament, investițiile în titluri de valoare.

70. Ținând seama de considerațiile care precedă, apreciem că obiectivul scutirii prevăzute la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 nu este de a acorda această scutire unor activități de gestionare furnizate de o platformă informatică de care beneficiază atât FCP-uri, cât și alte fonduri. În consecință, în prezenta cauză, scutirea prevăzută în favoarea gestionării FCP-urilor nu poate fi acordată serviciilor furnizate de BFMI către BlackRock.

71. Totuși, dorim să subliniem că, în alte împrejurări decât cele care sunt prezentate Curții în prezenta cauză, scutirea menționată ar putea fi eventual acordată serviciilor furnizate de un terț unui gestionar de fonduri, cu condiția ca prestatorul serviciilor să furnizeze informații detaliate care să permită administrației fiscale să identifice în mod precis și obiectiv serviciile furnizate în mod specific în favoarea FCP-urilor. Astfel, în această ipoteză, prestațiile destinate exclusiv FCP-urilor ar putea fi scutite în temeiul articolului 135 alineatul (1) din Directiva 2006/112, cu condiția ca prestatorul

83 A se vedea punctul 31 din prezentele concluzii.

84 A se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, punctul 45).

85 A se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iulie 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, punctul 45), și Concluziile avocatei generale Sharpston prezentate în cauza Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:276, punctul 60).

86 Hotărârea din 18 ianuarie 2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, punctul 36).

87 A se vedea punctele 36 și 37 din prezentele concluzii.

88 În observațiile sale scrise, BlackRock menționează articolul 136 și articolul 168 litera (a) din Directiva 2006/112.

serviciilor de gestionare de fonduri (sau beneficiarul acestor servicii, în ipoteza taxării inverse) să reușească să furnizeze administrației fiscale astfel de informații, ceea ce ar avea drept efect, pe plan fiscal, faptul că situații similare sunt tratate în mod obiectiv. Întrucât asemenea informații nu există în prezenta cauză, această ipoteză nu intervine, iar scutirea prevăzută la articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112 nu poate fi acordată.

V. Concluzie

72. Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebarea preliminară adresată de Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [Tribunalul Superior (Camera fiscală și a cancelariei), Regatul Unit)] după cum urmează:

„Articolul 135 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretat în sensul că o prestare unică de servicii de gestionare precum cea în discuție în litigiul principal, care este furnizată de o platformă informatică aparținând unui furnizor terț în favoarea unei societăți de gestionare de fonduri care cuprinde atât fonduri comune de plasament, cât și alte fonduri, nu intră în domeniul de aplicare al scutirii prevăzute în această dispoziție.”